

LISTA TEMATÓW DO CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO NA ROK SZKOLNY 2015/2016

LITERATURA:

1. "Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła". Czy w czasach dominacji kultury masowej Twoje doświadczenia pozwalają potwierdzić sąd W. Szymborskiej? Przedstaw własne przykłady z literatury pięknej.
2. Czy prawda i dobro zapewniają człowiekowi szczęście? Jak na to pytanie odpowiadają bohaterowie literaccy wybranych przez Ciebie epok?
3. "Jest zawsze miejsce na nadzieję..." (G. Herling- Grudziński) Zaprezentuj utwory literackie, w których odnalazłeś motyw nadziei i wiary w sens pokonywania trudności.
4. Miejsce i rola tradycji romantycznej w następnych epokach. Omów zagadnienie na podstawie dowolnie dobranych epok.
5. Fantastyka i realizm jako dwie metody opisywania świata. Oceń ich trafność na podstawie wybranych utworów literackich.
6. Tęsknota emigranta w literaturze polskiej dawniej i dziś. Przedstaw motyw na wybranych przykładach.
7. Wątki i motywy ludowe w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach literatury pięknej.
8. " W życiu nie chodzi o szczęście, lecz o dobre życie" (B. Skarga). Rozważ myśl, odwołując się do postaw wybranych bohaterów literackich.
9. Kraj lat dziecińczych... Literatura o nostalgii, łatwych i trudnych podróżach i powrotach. Rozwiń temat, przywołując wybrane przykłady z kilku epok literackich.
10. Dokonując analizy wybranych utworów, przedstaw propozycję „dekalogu”, wg którego człowiek powinien postępować w życiu.
11. „A to Polska właśnie..." (S. Wyspiański). Przedstaw obrazy i wizje Polski w wybranych utworach literackich.
12. Etoś rycerski w literaturze. Przedstaw jego różne realizacje na wybranych przykładach literackich.
13. Jednostka w zderzeniu z historią. Przeanalizuj na wybranych przykładach literackich z różnych epok wpływ dziejów na indywidualny los ludzki.
14. Różne kreacje idealistów. Porównaj wizerunki idealistów z wybranych epok literackich i ukaż ich związek z duchem epoki, w której żyli.
15. Bohater zanurzony w świecie i bohater uciekający od świata. Omów wizerunki bohaterów z różnych epok literackich.
16. Stereotyp życia szczęśliwego. Ukaż różne ujęcia tego motywu w literaturze.
17. Literackie kreacje władców dobrych i tyranów. Skonfrontuj wizerunki z XX wieku i epok wcześniejszych.
18. Nauczyciel, mistrz, mentor... Analizując wybrane utwory literackie wyjaśnij, jaką rolę odgrywali oni w społeczeństwie i w życiu indywidualnych bohaterów literackich.
19. Wierność ideałom młodości czy kariera? Rozważ problem, nawiązując do wybranych przykładów bohaterów literackich okresu pozytywizmu i Młodej Polski.

20. Przyroda jako tło, świadek i sędzia przeżyć bohaterów literackich. Omów rolę natury w wybranych utworach literackich.
21. Bunt, ofiara i cierpienie w życiu wybranych bohaterów literackich. Przedstaw zagadnienie odwołując się do wybranych utworów literackich.
22. Od miłości wzniosłej, duchowej przez zmysłową do cielesnej. Przedstaw rodzaje miłości na przykładzie dwóch wybranych epok.
23. Przedstaw sylwetki kobiet- heroin występujących w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
24. Twórcy w służbie najuboższemu. Omów problem abolicjonizmu w wybranych utworach literackich.
25. Obrazy wielkich miast w literaturze XIX i XX wieku i ich funkcja ideowa. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
26. Jakie znane w kulturze motywy, wątki, topoty wykorzystuje literatura fantasy? Omów problem, analizując twórczość wybranego pisarza.
27. Stary człowiek w literaturze. Omów na wybranych przykładach, jak w poszczególnych epokach postrzegano starość.
29. Maski, kostiumy, przebrania. Rozważania o bohaterach literackich ukrywających swoją tożsamość.
30. W jaki sposób literatura różnych epok ukazywała sytuację i portret psychologiczny dziecka. Rozważ na wybranych przykładach.
31. Zdrada i podstęp jako środek do osiągnięcia celu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
32. Wizerunek polskich kobiet. Omów na wybranych przykładach z literatury pięknej.
33. Utopijne wizje świata. Omów funkcjonowanie tego motywu na dowolnie wybranych przykładach.
34. Idealiści i marzyciele- ludzie świata potrzebni czy zbyteczni? Odpowiedz, analizując wybrane utwory z różnych epok.
35. Jak bawili się bohaterowie literatury różnych epok. Odpowiedz, analizując wybrane teksty literackie różnych epok.
36. Komizm i groteska jako sposoby prezentacji świata przedstawionego w utworach literackich. Omów to zagadnienie, analizując wybrane teksty z różnych epok literackich.
37. Troskliwi, pobłażliwi, obojętni- rodzice wobec swoich dzieci w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw zjawisko na wybranych przykładach.
38. Spośród utworów literatury polskiej zaprezentuj te, które poleciłbyś młodym mieszkańcom Europy. Uzasadnij swój wybór.
39. Świat odwróconego dekalogu. zilustruj postawę człowieka wobec doświadczeń totalitaryzmu literaturze XX wieku.
40. Wykaż związek człowieka z naturą i społeczeństwem na podstawie „Nad Niemnem” E. Orzeszkowej, „Chłopów” W. S. Reymonta i „Nocy i dni” M. Dąbrowskiej.
41. Władza - powołanie, zobowiązanie, szczyt, namiętność, pokusa. Przedstaw swoje refleksje po lekturze wybranych dzieł literackich.
42. Patriotyzm Polaków - mit czy cecha narodowa? Uzasadnij swój sąd, odwołując się do wybranych przykładów literackich różnych epok.
43. Twórcza i destrukcyjna siła miłości w życiu człowieka. Omów na wybranych przykładach losów bohaterów literackich.

44. Droga bohatera literackiego od wyboru wartości do ich urzeczywistnienia. Rozważ decyzje i losy wybranych postaci z różnych epok literackich.
45. Obrazy wielkich powstań w literaturze polskiej. Omów na dowolnie wybranych przykładach.
46. Jak uleczyć świat śmiechem? Rola satyry, kpiny, żartu w utworach z różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
47. Reportaż telewizyjny, radiowy i literacki jako trzy sposoby wypowiedzania się na temat współczesnej rzeczywistości. Omów zjawisko na dowolnie wybranych przykładach.
48. Poczynając od „Antygony”, przedstaw wyobrażenia o winie i karze w utworach różnych epok.
49. Człowiek i jego świat wartości w literaturze polskiej średniowiecza, odrodzenia i baroku. Przedstaw twój stosunek do dziedzictwa tych epok.
50. Na podstawie wybranych przykładów z literatury związanej z II wojną światową rozwiń myśl M. Dąbrowskiej wyrażoną w słowach: „Warunki są tylko warunkami, a człowiek jest aż człowiekiem”.
51. Opisz moralne doświadczenia pokolenia Kolumbów w oparciu o twórczość K. K. Baczyńskiego, T. Borowskiego i T. Różewicza.
52. Omów mechanizmy działania systemu totalitarnego na wybranych przykładach literatury współczesnej.
53. Ostatnia scena jako klucz do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach.
54. Podstawą postępu są konflikty pokoleń... Rozważ prawdziwość tego twierdzenia, odwołując się do literatury i własnych doświadczeń.
55. Rola opisów przedmiotów w charakterystyce bohatera. Omów na wybranych przykładach.
56. Bohaterowie przemienieni i zrehabilitowani. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok.
57. Różne sposoby mówienia o Bogu w literaturze polskiej. Rozwiń temat na przykładzie wybranych utworów.
58. Motyw mogił w literaturze. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych dzieł.
59. Sceny pojedynków w literaturze od Homera do Gombrowicza. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
60. „Prawdziwa odwaga i inteligencja to umiejętności bycia innym niż wszyscy”. Omów problem wielkiej indywidualności na wybranych przykładach bohaterów literatury różnych epok.
61. Sposoby kreowania obrazu utraconej ojczyzny w literackich tekstach emigracyjnych różnych epok. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
62. Mitologiczne tradycje w twórczości J. Kochanowskiego, L. Staffa, Z. Herberta. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
63. Kulturotwórcza rola Biblii- zanalizuj problem na wybranych przykładach dzieł literatury dawnej i współczesnej.
64. Zjawy i duchy w literaturze. Zbadaj ich funkcje w wybranych utworach różnych epok.
65. W kręgu piosenki poetyckiej. Tematy, sposób obrazowania, uroda słowa, nastroje. Przeprowadź analizę i interpretację wybranych tekstów A. Osieckiej, J. Kofty, W. Młynarskiego.
66. Analizując wybrane utwory, omów funkcje śmierci i zła w baśniach, bajkach i mitach literatury polskiej.

67. Powstanie warszawskie i powstanie w getcie warszawskim jako traumatyczne doświadczenia narodu polskiego i żydowskiego. Omów na podstawie wybranych dzieł literatury pięknej i dokumentów epoki.
68. Dyskusje i polemiki, a także waśnie i kłótnie- wskaż, jaką pełnią funkcję w utworach literackich różnych epok.
69. Porównaj pokolenie Konrada i pokolenie Kolumbów, analizując wybrane przykłady literackie.
70. Portrety przyjaciół w literaturze. Omów to zagadnienie na wybranych utworach z różnych epok.
71. Przedstaw portret patrioty w literaturze różnych epok, analizując wybrane utwory literackie.
72. Scharakteryzuj portret cudzoziemca w literaturze na przestrzeni wieków, analizując wybrane utwory.
73. Związki baśni, legend i przekazów ludowych z literaturą fantastyczną. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
74. Scharakteryzuj portret szatana w literaturze różnych epok, analizując wybrane utwory.
75. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
76. Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Rozważ na wybranych przykładach.
77. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj sposoby i cele tego zjawiska literackiego.
78. Mit kresów w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
79. Kreacje Żydów w literaturze polskiej. Omawiając zagadnienie, scharakteryzuj także sposób wypowiedzania się tych bohaterów.
80. Orient i orientalizm w literaturze okresu romantyzmu. Omów temat, analizując celowo dobrane utwory.
81. Człowiek w konfrontacji z losem - główny problem literatury XX wieku. Zbierz argumenty za lub przeciw takiemu stwierdzeniu na podstawie dzieł wybranych epok.
82. Polaków portret literacki - obiektywizm czy mitologizacja? Rozwiń temat na podstawie kilku dowolnie wybranych epok literackich.
83. Odnieś słowa o Konradzie Wallenrodzie: „Szczęścia w domu nie znalazł, bo go nie było w ojczyźnie” do postawy i losu bohaterów dowolnie wybranych utworów literackich.
84. Dokonując charakterystyki postaci literackich rozważ, czy twórcy literatury polskiej XX wieku szukają bohatera swoich czasów.
85. Dworek szlachecki jako przestrzeń życia człowieka. Rozważ na wybranych przykładach.
86. Prosty człowiek jako bohater utworów literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
87. Rodzice i dzieci w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach
88. Literackie wizerunki bohaterów zbuntowanych. Omów na przykładzie wybranych bohaterów literatury pięknej.
89. Sylwetki poetów przeklętych. Analizując wybrane utwory, scharakteryzuj najciekawszych twórców.
90. Rola pracy w życiu jednostki i społeczeństwa. Uzasadnij jej znaczenie, wykorzystując literaturę wybranych epok.
91. „Każda epoka ma swe własne cele” - uzasadnij znaczenie słów A. Asnyka na podstawie literatury dwóch wybranych epok.

92. Wykaż wpływ historii naszego narodu na tematykę utworów literackich wybranych epok.
93. Małżeństwa literackie. Omów motyw, analizując wybrane teksty kultury od antyku po wiek XX.
94. Zanalizuj wybrane „zakazane piosenki” z czasów II wojny światowej, uwzględniając różne konteksty.
95. „Nie wszystek umrę...” (Horacy). Sylwetka Jana Pawła II w świetle jego twórczości. Zanalizuj dowolnie dobrany materiał literacki.
96. Żołnierz jako bohater literacki. Ukaż jego wizerunki w różnych epokach, powiąż z kontekstem kulturowym i literackim.
97. Człowiek w labiryncie. Wskaż teksty literackie, w których spotkałeś się z tym motywem i wyjaśnij jego funkcje.
98. Mężczyzna jako kochanek, mąż i głowa rodziny. Zaprezentuj sylwetki wybranych bohaterów literackich.
99. Kobiety muzułmańskiego świata w zmaganiach z realiami życia. Przedstaw znaczenie kobiety i jej rolę w społeczeństwie na wybranych przykładach literatury polskiej i obcej.
100. Holocaust we wspomnieniach bohaterów i uczestników czasów II wojny światowej w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
101. ”Narkotyki to zakład z twoim umysłem” (Monteskiusz). Omów zjawisko narkomanii jako sposób ucieczki od rzeczywistości na wybranych przykładach literackich i filmowych.
102. Przyroda tajemnicza, zdumiewająca, groźna... Przedstaw różne obrazy i omów funkcje przyrody w literaturze.
103. Zmagania człowieka z losem jako sprawdzian jego wartości. Zilustruj ten problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich. Uzasadnij swój wybór.
104. Motyw podróży i wędrówki oraz ich konsekwencje w życiu bohaterów. Przedstaw na wybranych przykładach literackich.
105. Wpływ domu i rodziny na kształtowanie postawy moralnej bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach literackich.
106. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający osobowość bohatera literackiego. Omów na wybranych przykładach.
107. Omów i uzasadnij obecność motywów antycznych w twórczości J. Kochanowskiego.
108. Wskaż obecność i omów funkcję tradycji mitologicznej w twórczości Z. Herberta.
109. Od Juliusza Verne’a do S. Lema – analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję powieści science-fiction.
110. Przedstaw etos rycerza i omów różne sposoby jego funkcjonowania w literaturze.
111. Literatura faktu jako zjawisko kulturowe XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
112. „Człowiek jest natury pielgrzymiej” (C.K. Norwid). Przedstaw literackie konkretyzacje odwiecznego w kulturze motywu życia – pielgrzymowania i porównaj z Twoim rozumieniem istoty ludzkiej egzystencji.
113. Tajemniczy i niezwykli bohaterowie powieści J. Conrada. Przedstaw i oceń, odwołując się do wybranych przykładów.
114. Moralistyczny charakter poezji Z. Herberta. Omów na wybranych przykładach literackich.

- 115.** Rozważania o kondycji ludzkiej w poezji W. Szymborskiej. Omów, analizując wybrane teksty.
- 116.** Omów cechy eposu homeryckiego i wykaż nawiązania do jego tradycji w literaturze następnych epok.
- 117.** Świat widziany oczyma reportera. Przedstaw, jak zmienia się widzenie świata w wybranych przykładach reportaży z XIX i XX wieku.
- 118.** Przedstaw związek twórczości K. K. Baczyńskiego z losami pokolenia Kolumbów, zwracając uwagę na zastosowane przez autora środki obrazowania poetyckiego.
- 119.** Od biblijnej Ewy do „Polki” Manueli Gretkowskiej. Przedstaw drogę bohaterek do emancypacji.
- 120.** Od św. Aleksego do Ziembiewiczów. Przedstaw i porównaj wybrane z literatury polskiej i obcej małżeństwa literackie.
- 121.** Omów obraz tradycji żydowskiej utrwalony w wybranych utworach literackich.
- 122.** Toksyczni, pobłażliwi, obojętni – rodzice wobec swoich dzieci w literaturze polskiej i obcej. Zaprezentuj, odwołując się do wybranych przez siebie przykładów literackich.
- 123.** Wskaż i omów odwołania do romantyzmu w twórczości S. Wyspiańskiego.
- 124.** Przedstaw motyw winy i kary w wybranych utworach literackich.
- 125.** Mity polskie i ich rewizja w literaturze. Omów na wybranych przykładach literackich.
- 126.** Świat salonów - omów sposoby jego prezentacji i funkcje w wybranych utworach literackich.
- 127.** Przedstaw wizerunek Pszczyny i jej okolic ukazany w literaturze i legendach.
- 128.** Omów charakterystyczne cechy poetyki twórców grupy Skamander na wybranych przykładach różnych poetów.
- 129.** Literacki wizerunek chłopca w wybranych epokach – przedstaw i omów zmianę konwencji.
- 130.** Biesiady, wesela, bale – przedstaw rolę motywu w wybranych utworach literatury polskiej.
- 131.** Polska pieśń narodowa – przedstaw jej odmiany, funkcje i związki z dziejami narodu.
- 132.** Omów funkcjonowanie motywu tańca i jego funkcje w wybranych utworach literackich różnych epok.
- 133.** Różne typy bohaterów epoki romantyzmu. Omów problem w oparciu o wybrane przykłady literatury polskiej i obcej.
- 134.** Poezja kobieca o miłości. Porównaj ujęcie tego tematu w modernizmie, w dwudziestoleciu i poezji współczesnej.
- 135.** Uzasadnij, że konflikt pokoleń jest motywem w wybranych utworach literackich.
- 136.** Przedstaw i omów wizerunek karierowicza w wybranych utworach literackich.
- 137.** Asceza, kontemplacja, wiara radosna – porównaj średniowieczny model religijności ze współczesnym modelem ukazany w poezji ks. J. Twardowskiego.
- 138.** „Ludzie brzydą na widok paru groszy” – odnieś tę sentencję do wybranych sytuacji literackich.
- 139.** Przedstaw i omów motyw szaleństwa w wybranych utworach literackich.
- 140.** Drzewo – świadek, uczestnik życia postaci literackich. Omów na wybranych przykładach.
- 141.** Folklor jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
- 142.** Biografia poety romantycznego jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach.
- 143.** Bohaterowie literaccy różnych epok w poszukiwaniu szczęścia. Rozważ na wybranych przykładach.

- 144.** Wielkie karty naszej historii utrwalone w różnych formach zapisu literackiego (np. kronika, epos, pieśń patriotyczna itp.). Zaprezentuj na wybranych przykładach.
- 145.** Motyw przyjaźni w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
- 146.** „Pieniądze szczęścia nie dają”. Udowodnij zasadność zacytowanego powiedzenia, odwołując się do wybranych postaci literackich (np. Judasz, „Żona modna”, „Lalka”, „Skąpiec”).
- 147.** Literatura autobiograficzna cenną informacją o artyście i jego epoce. Omów na wybranych przykładach.
- 148.** Sposoby kreowania Arkadii w literaturze – omów na wybranych przykładach.
- 149.** Różne ujęcia literackie rewolucji oraz ich funkcje. Omów zagadnienie, odwołując się do przykładów wybranych utworów.
- 150.** Wpływ miasta na psychikę bohatera. Rozważ problem na wybranych przykładach literackich.
- 151.** Różne drogi do szczęścia w literaturze XIX wieku. Omów na wybranych przykładach.
- 152.** Koncepcja poety w literaturze romantycznej i modernistycznej. Omów na wybranych przykładach.
- 153.** Przedstaw różnorodny sens cierpienia w życiu człowieka na podstawie znanych ci utworów literackich.
- 154.** Bunt jako wyraz niezgody na rzeczywistość. Rozważ problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
- 155.** Topos śmierci heroicznej w literaturze. Przedstaw jego źródło i uzasadnij popularność w wybranych epokach literackich.
- 156.** Co czytali bohaterowie literaccy. Omów wpływ lektur na ukształtowanie się ich osobowości.
- 157.** Omów różnorodne sposoby kreowania bohatera dziecięcego w literaturze.
- 158.** Człowiek wobec wyzwań świata, postępu wiedzy i technologii. Omów na wybranych tekstach S. Lema.
- 159.** Zaprezentuj i oceń różnorodne ujęcia motywu diabła w literaturze polskiej i obcej.
- 160.** Przedstaw literackie portrety samotników na podstawie wybranych utworów literackich.
- 161.** Koniec i początek – biblijne i literackie wizje stworzenia i zagłady świata. Omów problem, analizując wybrane teksty.
- 162.** To się czyta dzisiaj – modni pisarze, modne książki. Omów - na przykładzie dwóch, trzech twórców spoza szkolnego kanonu – przyczyny popularności niektórych autorów i książek. Sformułuj własną opinię na ten temat (np. W. Wharton, P. Coelho, L. Carroll, Z. Libera, J. Pilch).
- 163.** Motywy maryjne w literaturze różnych epok. Omów, odwołując się do wybranych tekstów.
- 164.** Śląsk i jego okolice w literaturze współczesnej. Scharakteryzuj twórczość wybranych autorów / wybranego autora (np. Tadeusza Kijonki, Krzysztofa Karwata, Józefa Musioła, Wojciecha Kuczoka) na tle tendencji dominujących we współczesnej literaturze polskiej.
- 165.** Pakt z diabłem i jego skutki w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 166.** Motyw choroby cielesnej i duchowej w literaturze na przełomie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 167.** Przedstaw i omów motyw przyjaźni w oparciu o wybrane teksty literackie J. R. R. Tolkiena.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUK

1. Artystów portret własny w dziełach twórców różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
2. Motyw ogrodu w literaturze i sztuce modernistycznej. Przedstaw na wybranych przykładach.
3. Getto warszawskie w literaturze i filmie. Przedstaw na wybranych przykładach.
4. Współbrzmi, zachwyca, przeraża. Jaką rolę spełnia pejzaż w literaturze i sztuce? W swoich rozważaniach odwołaj się do wybranych przykładów.
5. Kraków i jego okolice w twórczości S. Wyspiańskiego. Omów na wybranych przykładach.
6. Topos Nike w literaturze i sztuce różnych epok. Omów na przykładach wybranych dzieł.
7. Miłość romantyczna w literaturze i sztuce innych epok. Omów na wybranych przykładach.
8. Warszawa w publicystyce, literaturze i sztuce okresu pozytywizmu. Przedstaw na wybranych przykładach.
9. Różnorodne ujęcia motywu zbrodni i kary w utworach literackich i filmach. Odwołaj się do wybranych przykładów.
10. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem; oceń adaptację.
11. Powstanie styczniowe w literaturze, malarstwie i filmie. Analiza wybranych dzieł.
12. Różne obrazy wsi w literaturze i malarstwie okresu Młodej Polski. Omów na wybranych przykładach.
13. Literatura, malarstwo i architektura Twojego regionu. Omów temat, prezentując celowo dobrane dzieła.
14. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
15. Twórczość artystyczna (utwory literackie, malarstwo, rzeźba) w Obozie Zagłady w Oświęcimiu. Omów zjawisko na dowolnie wybranych przykładach.
16. Powstanie styczniowe w literaturze i malarstwie. Omów na dowolnie wybranych przykładach.
17. Sztuka wobec niewyraźnego. Symbol jako środek wyrazu w poezji i malarstwie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
18. Dzieła literackie jako natchnienie dla malarzy. Zaprezentuj i oceń dzieła plastyczne zainspirowane lekturą utworów.
19. Tatry w literaturze i sztukach plastycznych. Omów na wybranych przykładach.
20. Impresjonizm w malarstwie, literaturze i muzyce okresu Młodej Polski. Przedstaw na wybranych przykładach.
21. Różne obrazy burzy w literaturze i sztukach plastycznych. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
22. Literatura i sztuka wobec ludzkiego cierpienia. Odwołaj się do wybranych przykładów.
23. Topos ogrodu w literaturze, sztuce i muzyce. Omów na wybranych przykładach.
24. Przedstaw literacką i malarską wizję dziejów Polski w twórczości H. Sienkiewicza, S. Wyspiańskiego i J. Matejki.
25. Porównaj artystyczne interpretacje motywu vanitas w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
26. Zaprezentuj wizerunek Żyda ukazany w literaturze i filmie XX wieku.

27. Motyw tańca w malarstwie, literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
28. Pory roku jako temat literacki i malarski. Omów zagadnienie na przykładzie różnych dzieł.
29. Ukaż S. Wyspiańskiego jako twórcę o renesansowej wszechstronności zainteresowań.
30. Przywołując wybrane przykłady, rozważ rolę inspiracji światem antycznym i biblijnym we współczesnej literaturze i filmie.
31. Przyroda ojczysta jako temat, motyw, źródło inspiracji artystycznych i literackich. Rozwiń temat, odwołując się do znanych ci utworów wybranych epok.
32. Przedstaw na przykładzie odpowiednio dobranych utworów literackie i malarskie powroty do motywów mitologicznych i biblijnych.
33. Artyści Ziemi Pszczyńskiej (pisarze, rzeźbiarze, malarze). Wykaż związek ich twórczości z naszym regionem.
34. Przedstaw sposoby funkcjonowania motywu maryjnego w literaturze, malarstwie i muzyce.
35. Sztuka i literatura na usługach władzy. Scharakteryzuj zjawisko socrealizmu na przykładach z dziedziny sztuki i literatury.
36. Powroty bohaterów literackich do swoich domostw. Omów, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
37. Realizacja archetypu cierpiącej matki w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Rozważ problem – -nawiązując do wybranych przykładów.
38. Krajobraz jako motyw literacki i malarski. Przedstaw jego sposób funkcjonowania.
39. Przedstaw różne koncepcje piękna ludzkiego ciała ukazane w literaturze i sztuce.
40. Hagiografia piórem i pędzlem malowana. Zanalizuj zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
41. Najpiękniejsze postacie świętych w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
42. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie (np. H. Sienkiewicz i J. Matejko). Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
43. Utwory poetyckie w animacji muzycznej. Przedstaw na dowolnie wybranych przykładach.
44. Artystyczne interpretacje pejzażu wiejskiego w literaturze i sztuce. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
45. Warszawa w literaturze i sztuce. Zanalizuj opisy i obrazy, przedstaw ich funkcje artystyczne.
46. Historia jako temat literacki i malarski. Przedstaw różne sposoby ukazania prawdy historycznej przez twórców dwóch wybranych epok.
47. Motyw drogi w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia tego zagadnienia.
48. Fantastyczne stwory, bestie i potwory w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
49. Różne adaptacje „Dziadów” (teatralne i filmowe) A. Mickiewicza. Omów stosunek poszczególnych reżyserów do dzieła romantycznego.
50. Wizje zagłady w dziełach literackich i filmowych. Omów na wybranych przykładach.
51. Różne ujęcia motywu Sadu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
52. Dzieło literackie a jego adaptacja filmowa. Omów na wybranych przykładach.

53. C. K. Norwid jako twórca wszechstronny. Uzasadnij, sięgając do twórczości artysty.
54. Motyw śmierci w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
55. Wielkie wydarzenia w historii Polski w ujęciu literackim i malarskim (np. H. Sienkiewicz, J. Matejko).
56. Omów motyw *Pieły* w literaturze i sztuce.
57. Uzasadnij, że motyw labiryntu jest obecny w literaturze i sztuce europejskiej.
58. Topos Arkadii w literaturze i malarstwie. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
59. Motyw Madonny w literaturze i sztuce. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
60. Kobieta w malarstwie i literaturze. Omów na wybranych przykładach.
61. Sielanka jako temat literacki i malarski. Omów na wybranych przykładach.
62. Elementy brzydoty jako środek artystycznego wyrazu wykorzystywany w literaturze i sztuce.
63. Sceny batalistyczne w literaturze, malarstwie i filmie. Przedstaw i porównaj sposób prezentacji.
64. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
65. Uzasadnij, że dekalog biblijny jest stale obecny w filmach K. Kieślowskiego.
66. Obraz Śląska w literaturze oraz filmach K. Kutza. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
67. Szymborskiej i Herberta dialog ze sztuką – przedstaw i omów na wybranych utworach poetyckich.
68. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
69. Afryka i jej mieszkańcy jako temat literatury i innych sztuk. Rozważ problem, odwołując się do wybranych dzieł.
70. Dramaty Szekspira jako źródło inspiracji dla literatury i filmu. Omów na wybranych przykładach.
71. Rola filmu w upowszechnianiu literatury. Przedstaw na wybranych przykładach.
72. Wiersze o obrazach. Poetyckie spojrzenia na arcydzieła malarstwa. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
73. Symbolika ptaków w literaturze sztuce różnych epok. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury.
74. Zilustruj futurystyczną wizję świata w różnych tekstach kultury XX wieku.
75. Porównaj sposób przedstawienia motywu pasyjnego w Biblii i sztukach plastycznych.
76. Człowiek zagubiony w świecie. Zestaw literacki obraz rzeczywistości ukazanej w „Procesie” F. Kafki z wymową malarstwa Muncha.

JĘZYK

1. Omów pochodzenie nazw miejscowych Twojego regionu.
2. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych utworów.
3. Uzasadnij, w jaki sposób komizm słowny jest realizowany w wybranych utworach różnych autorów.
4. Rola latynizmów i sentencji łacińskich w języku polskim i w literaturze. Omów zagadnienie na podstawie zgromadzonego materiału.
5. Gwara śląska jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych utworów.
6. Tak mówią bohaterowie literaccy. Scharakteryzuj język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
7. Prognoza pogody w przysłowiaach polskich. Analiza językowa i kulturowa wybranych przysłów.

8. Język Twoich rówieśników - scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
9. Tak jeszcze mówi mój dziadek, a tak mówię ja. Porównaj język tych dwóch pokoleń.
10. Mowa zakochanych w epoce staropolskiej i dziś. Omów zagadnienie na dowolnych przykładach.
11. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
12. Język w pracy, w szkole, w domu. Omów zjawisko zróżnicowania wypowiedzi ustnych.
13. Sztuka publicznego przemawiania i jej przemiany. Zanalizuj temat, odwołując się do literatury staropolskiej.
14. Zapożyczenia językowe w literaturze różnych epok. Określ ich funkcje w wybranych przykładach.
15. Przysłowia i aforyzmy w utworach literackich. Zanalizuj język „Chłopów” W.S. Reymonta i „Wesela” S. Wyspiańskiego.
16. Omów zdrobnienia, zgrubienia i ich przydatność stylistyczną.
17. Neologizmy i ich funkcje w twórczości różnych autorów. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
18. Leksyka internautów. Przedstaw wpływ języka informatycznego na słownictwo współczesnej młodzieży.
19. Charakterystyczne cechy gwary Twojego regionu. Zanalizuj zjawisko i oceń jego występowanie.
20. Najbardziej popełniane błędy w języku mówionym uczniów. Zanalizuj zjawisko.
21. Język reklamy jako instrument służący do przekonywania. Przeanalizuj wybrane teksty reklamowe.
22. Błędy językowe w mediach. Omów problem odwołując się do wybranych przykładów.
23. Szyldy i reklamy w Twoim mieście. Dokonaj analizy językowej.
24. Sztuka wymowy i dyskusji. Na przykładach wybranych tekstów z różnych epok omów funkcje środków retorycznych.
25. Kolokwializmy i słownictwo dosadne w literaturze. Omów ich funkcje w wybranych tekstach i oceń zasadność ich użycia.
26. Przez język do konsumenta. Scharakteryzuj wybrane hasła reklamowe lub teksty reklam pod kątem użytych środków językowych.
27. Omów wpływ języków obcych na język współczesny młodzieży.
28. Przedstaw i omów ślady kultury antycznej i chrześcijańskiej we współczesnym języku.
29. Błędy językowe w prasie codziennej. Przedstaw, sklasyfikuj i spróbuj ustalić przyczyny ich powstawania.
30. Analizując język różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
31. Retoryka, czyli o sztuce przemawiania. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
32. Nazewnictwo współczesnych firm. Omów problem i oceń zasadność mechanizmów nazwotwórczych.
33. Język mediów wobec zasad poprawności językowej. Rozwiń i zbadaj zagadnienie, sięgając do wybranych przykładów.
34. Poetyka tytułów prasowych. Rozwiń i zbadaj zagadnienie, sięgając do wybranych przykładów.
35. Kultura języka współczesnej młodzieży. Rozwiń i zbadaj zagadnienie, sięgając do odpowiednich przykładów.

- 36.**Język komentatorów sportowych. Rozwiń i zbadaj zagadnienie, sięgając do odpowiednich przykładów.
- 37.**Język współczesnych czasopism młodzieżowych. Omów i zbadaj zagadnienie, sięgając do odpowiednich przykładów.
- 38.**Stylistyczne wartości środków językowych. Rozwiń i zbadaj zagadnienie, sięgając do odpowiednich przykładów.
- 39.**Zapożyczenia wyrazowe z języków obcych i ich funkcjonowanie we współczesnej polszczyźnie. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
- 40.**Słownictwo specjalne w naukach ekonomicznych i jego funkcja. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
- 41.**Omów cechy gwary Górnego Śląska i ich odzwierciedlenie w języku codziennym mieszkańców wybranego rejonu.
- 42.**Przedstaw zróżnicowanie stylistyczne współczesnej polszczyzny.
- 43.**Sentencje, przysłowia, dowcipy słowne i ich funkcja w utworach literackich.
- 44.**Frazeologia w języku reklamy. Omów na wybranych przykładach.
- 45.**Zanalizuj język wybranej postaci literackiej z uwzględnieniem jej psychospołecznych uwarunkowań.
- 46.**Frazeologizmy jako tworzywo literackie współczesnej poezji. Przedstaw na wybranych przykładach.
- 47.**Dokonaj analizy języka wybranego polityka, dziennikarza, prezentera.
- 48.**Życie wyrazów. Omów zmiany znaczeń wyrazów na przestrzeni dziejów języka.
- 49.**Językowy savoir- vivre. Rozważ zjawisko w odniesieniu do różnych sytuacji komunikacyjnych.
- 50.**Mitologiczna i biblijna frazeologia wciąż aktualna w języku współczesnym. Zilustruj przykładami.